

**บทบาทในการส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหาร
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1**
**The Role of Administrators in Promoting Student-Centered Learning under
the Chaiyaphum Primary Educational Service Area office 1**

ณัฐกร คำแก้ว¹, เพ็ญภา สุขเสริม²

Nutthakorn Kumkaew¹, and Pennapa Sukserm²

¹นักศึกษาหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

²อาจารย์ประจำหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

อีเมล : nutthakorntey@gmail.com

วันที่รับบทความ (Received)	วันที่ได้รับบทความฉบับแก้ไข (Revised)	วันที่ตอบรับบทความ (Accepted)
25 มิถุนายน 2564	9 กรกฎาคม 2564	10 กรกฎาคม 2564

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาบทบาทในการส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา 2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ต่อบทบาทในการส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา 3) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาบทบาทในการส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ประจำปีการศึกษา 2563 จำนวน 152 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็น แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .455 -.836 และมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามอยู่ที่ .973 และแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ประกอบด้วย ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้สถิติ F-test แบบ One-way ANOVA ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัย พบว่า 1) ระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาต่อบทบาทในการส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านการพัฒนาบุคลากร รองลงมาคือ ด้านการวัดผล กำกับ ติดตาม และประเมินผล ด้านการนิเทศภายใน นิเทศการศึกษา ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ย

ต่ำสุด คือ ด้านการจัดการสื่อและแหล่งเรียนรู้ 2) การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาต่อบทบาทในการส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา พบว่าโดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ข้อเสนอแนะสำหรับการพัฒนาบทบาทในการส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาที่สำคัญคือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน พัฒนาครูผู้สอนให้เป็นครูยุคใหม่ก้าวทันเทคโนโลยี สามารถใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอนและการวัดประเมินผลอย่างเหมาะสม

คำสำคัญ: บทบาทในการส่งเสริม, การจัดกระบวนการเรียนรู้, ผู้บริหารสถานศึกษา

ABSTRACT

The objectives of this study were 1) to study the role in promoting student-centered learning process of school administrators Under the Office of Chaiphum Primary Educational Service Area office 1. 2) To compare the opinions of the administrators of the educational institutes under Chaiphum Primary Educational Service Area Office 1 on the role in promoting student-centered learning process management of the school administrators to study Classified by experience in school administration 3) To study the guidelines for the development of roles in promoting the management of student-centered learning processes of educational institution administrators Under the Office of Chaiphum Primary Education Service Area office 1. The sample group consisted of 152 school administrators under the Chaiphum Primary Educational Service Area Office 1 for the academic year 2020. The tools used in the study were 5 level estimation scale questionnaire. The discriminant powers ranged from .455 - .836 and the questionnaire confidence was .973 and the structured interview form the statistics used in the analysis consisted of percentage, mean, standard deviation, using one-way ANOVA F-test, while the qualitative data was used for content analysis. The results of the research were as follows: 1) The opinion level of educational institution administrators towards the role in promoting student-centered learning process of educational institution administrators. Overall, it is a high level. To considering each aspect, it was found that the aspect with the highest average was personnel development, followed by measurement, supervision, monitoring and evaluation. Educational supervisions to aspect with the lowest average was media management and learning resources. 2) To comparison of the opinion level of educational institution

administrators towards the role in promoting student-centered learning process of educational institution administrators. To classified by experience in school administration found that overall. There was a statistically significant difference level 05. 3) To recommendations for the development of roles in promoting student-centered learning process management of key educational institution administrators are: The Administrators should promote the academic atmosphere of the school to develop teachers to be teachers in the new era, keeping pace with technology. Able to use technology to manage teaching and evaluation appropriately.

Keywords: The Role of Administrators, learning process management, educational institute administrators.

บทนำ

ในปัจจุบันเป็นยุคที่โลกมีความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว อันสืบเนื่องมาจากการใช้ เทคโนโลยี เพื่อเชื่อมโยงข้อมูลต่าง ๆ ของทุกภูมิภาคของโลกเข้าด้วยกัน กระแสการปรับเปลี่ยนทาง สังคมที่เกิดขึ้น ในศตวรรษที่ 21 ส่งผลต่อวิถีการดำรงชีพของสังคมอย่างทั่วถึง ครูจึงต้องมีความตื่นตัว และเตรียมพร้อม ในการจัดการเรียนรู้ เพื่อเตรียมความพร้อมให้นักเรียนมีทักษะสำหรับการออกไป ดำรงชีวิตในโลกใน ศตวรรษที่ 21 ที่เปลี่ยนไปจากศตวรรษที่ 20 และ 19 โดยทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 สำคัญที่สุด คือ ทักษะ การเรียนรู้ (Learning Skill) ส่งผลให้มีการเปลี่ยนแปลง การจัดการเรียน ให้เด็กในศตวรรษที่ 21 นี้ มี ความรู้ความสามารถ และทักษะจำเป็น ซึ่งเป็นผลจากการปฏิรูป เปลี่ยนแปลงรูปแบบการจัดการเรียน การสอน ตลอดจนการเตรียมความพร้อมด้านต่างๆ ที่เป็นปัจจัย สนับสนุนที่จะทำให้เกิดการเรียนรู้ ดังกล่าว (วิจารณ์ พานิช, 2555)

การดำเนินกิจกรรมใดๆ ในสถานศึกษา ทั้งกิจกรรมหลักและกิจกรรมเสริม ล้วนเกิดจากการ วางแผนกลยุทธ์สถานศึกษาทั้งสิ้น การวางแผนกลยุทธ์เป็นการวางแผนที่มีการกำหนดวิสัยทัศน์ มีการ กำหนดเป้าหมายระยะยาวที่ชัดเจน มีการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ในอนาคตของสถานศึกษา และคิดเชิง การพัฒนาในอนาคต ต้องวางระบบการทำงาน ที่สามารถยืดหยุ่นได้ในสิ่งแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลง อย่างรวดเร็วตลอดเวลา โดยเน้นบนพื้นฐานว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด (พินิจ มีคำทอง และโกวิท แสนพงษ์, 2562)

ปัจจุบันกระทรวงศึกษาธิการ ได้มีนโยบายให้สถานศึกษาปฏิรูปการศึกษาเพื่อให้เป็นไปตาม พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 โดยเฉพาะการปฏิรูปการเรียนการสอนตามแนวการจัดการศึกษาในหมวด 4 ว่าด้วยการจัดการศึกษา

โดยเฉพาะมาตรา 22,24 ได้กล่าวไว้ว่า “การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ” ดังนั้นการปฏิรูปการเรียนรู้จึงเป็นสิ่งจำเป็น และสำคัญยิ่งเพราะการเป็นเปลี่ยนจากการเรียนรู้ปัจจุบันที่เน้นการทำงานจำและเน้นหลักสูตรวิชาเป็นตัวตั้งเป็นการพัฒนาครูและพัฒนาการเรียนการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นตัวตั้งเพื่อให้ผู้เรียนได้ เรียนรู้อย่างมีความสุข มีความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์และการพัฒนาทางจิตใจ โดยผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้ (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ.2542 ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2) พ.ศ.2545 ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2562)

จากความสำคัญและสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาบทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อเป็นสารสนเทศในการพัฒนาครู บุคลากร นักเรียน และผู้ที่มีความสนใจให้มีความรู้ความเข้าใจต่อการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง และสามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้ และเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนให้ดียิ่งขึ้นในอนาคตต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาบทบาทในการส่งเสริมการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ต่อบทบาทในการส่งเสริมการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียน
3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาบทบาทในการส่งเสริมการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. องค์ประกอบของบทบาทในการส่งเสริมการจัดการกระบวนการเรียนรู้

พันทิวา ลาคำ (2555) ได้อธิบายบทบาทในการส่งเสริมการจัดการกระบวนการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา คือ ประกอบด้วย 3 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการสนับสนุนการพัฒนาบุคลากร 2) ด้านการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน และ 3) ด้านการสนับสนุนส่งเสริมด้านสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ในการจัดการเรียนการสอน

เฉลิมพร วนาสันติสุข (2555) ได้อธิบายบทบาทในการส่งเสริมการจัดการกระบวนการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา คือ เป็นองค์ประกอบหนึ่งที่ช่วยผู้บริหารให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมี

ประสิทธิภาพ โดยการมอบหมายงานให้ผู้ร่วมงานตามศักยภาพของแต่ละบุคคล ดังนั้นบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาการส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ สรุปตามองค์ประกอบ 4 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการพัฒนาบุคลากร 2) ด้านการนิเทศภายใน 3) ด้านการจัดการสื่อ และแหล่งเรียนรู้ และ 4) ด้านการจัดปัจจัยสนับสนุน

อุไรลักษณ์ วิบูลย์ธนาศ (2555) ได้อธิบายบทบาทในการส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา คือ จากแนวคิดของนักการศึกษาหลายท่าน เพื่อเป็นแนวทางในการเลือกศึกษาเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วม ซึ่งประกอบด้วย 3 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการจัดการเรียนการสอน 2) ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน และ 3) ด้านสื่อการเรียนการสอน

รัตติยา สิทธิดี (2556) ได้อธิบายบทบาทในการส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา คือ เป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างยิ่งในการส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งประกอบด้วย 3 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการบริหารและการจัดการ 2) ด้านการส่งเสริมการเรียนการสอน และ 3) ด้านการนิเทศภายใน

รติมา บุญเรือง (2556) ได้อธิบายบทบาทในการส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา คือ ซึ่งประกอบด้วย 5 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 2) ด้านการวัดผลและประเมินผล 3) ด้านการวิจัยในชั้นเรียน 4) ด้านการจัดการแหล่งเรียนรู้ และ 5) ด้านการนิเทศการศึกษา

สุริพร แก้วโพธิ์ (2561) ได้อธิบายบทบาทในการส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา คือ ประกอบด้วย 3 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการวางแผนการเรียนการสอน 2) ด้านการนิเทศภายใน กำกับ ติดตามผลการเรียนการสอน และ 3) ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน

นภาพร ต้มปาน (2560) ได้อธิบายบทบาทในการส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา คือ ประกอบด้วย 5 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการจัดการสื่อ และแหล่งเรียนรู้ 2) ด้านการนิเทศการจัดการเรียนการสอน 3) ด้านการพัฒนาบุคลากร 4) ด้านการวางแผนการจัดการเรียนการสอน และ 5) ด้านการประเมินและปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน

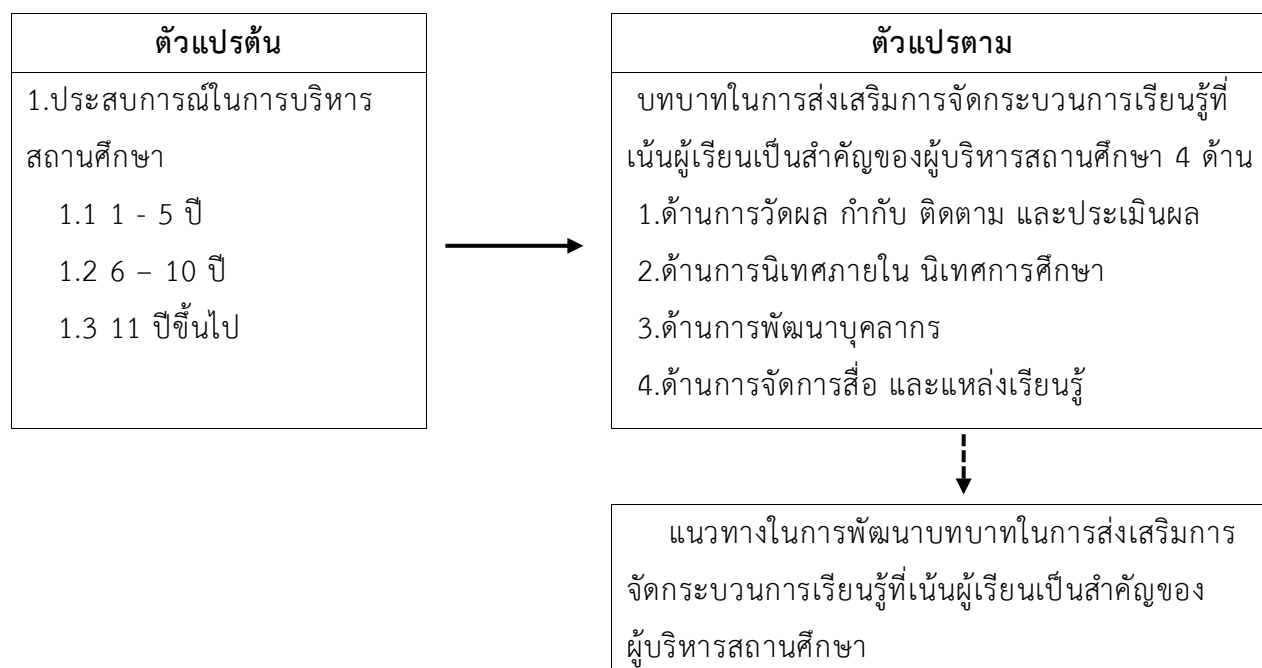
กฤษณรงค์ สุภาพ (2559) ได้อธิบายบทบาทในการส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา คือ ซึ่งประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการวางแผนการจัดการเรียนรู้ 2) ด้านการพัฒนาครูและบุคลากร 3) ด้านการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ และ 4) ด้านการจัดสรรทรัพยากร

จากการศึกษาเอกสารงานวิจัยของนักวิชาการดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยได้นำมาสังเคราะห์บทบาทในการส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้จากแนวคิดของนักวิชาการหลายท่าน เพื่อเป็นแนวทางในการเลือกศึกษาและใช้เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยเกี่ยวกับบทบาทในการส่งเสริมการจัดกระบวนการ

เรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1

2. กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการศึกษาบทบาทในการส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ซึ่งผู้วิจัยได้สังเคราะห์เอกสารทางวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ โดยมีรายละเอียดดัง ภาพประกอบที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการดำเนินการและขอบเขตการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 จำแนกตามอำเภอ อำเภอเมืองชัยภูมิ จำนวน 96 คน อำเภอบ้านเขว้า จำนวน 35 คน อำเภอกอนสวรรค์ จำนวน 35 คน อำเภอหนองบัวแดง จำนวน 63 คน อำเภอภักดีชุมพล จำนวน 21 คน รวมจำนวน 250 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 จำนวนรวมทั้งสิ้น 152 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง

กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเคชี่เมอร์แกน Krejcie and Morgan (1970) และใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ตามอำเภอ กลุ่มตัวอย่างที่ได้แบ่งเป็น จำนวน 152 คน

3. กลุ่มเป้าหมายที่ให้การสัมภาษณ์ ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งเป็นตัวแทนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 จำนวน 7 คน ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) (บุญชม ศรีสะอาด, 2554)

4. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย 2 ประเภท ดังนี้

4.1 แบบสอบถามที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้น จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา ลักษณะเครื่องมือเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ตอนที่ 2 ความคิดเห็นต่อบทบาทในการส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษา ลักษณะเครื่องมือเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ตามวิธีของ Likert (บุญชม ศรีสะอาด, 2564)

4.2 แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured interview) ที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้น จำนวน 1 ฉบับ มีลักษณะเป็นคำถามแสดงความคิดเห็นของผู้บริการการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษา เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาบทบาทในการส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1

5. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ศึกษาได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลหาค่าสถิติโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

5.1 การวิเคราะห์ข้อมูลในตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ (Frequency Distribution) หาค่าร้อยละ (Percentage)

5.2 การวิเคราะห์ข้อมูลในตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาระดับความคิดเห็นต่อบทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

5.3 วิเคราะห์สถิติเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อบทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิเขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา โดยใช้การทดสอบ F – test (One-Way ANOVA)

5.4 วิเคราะห์แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured interview) โดยนำข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์มาทำการตรวจสอบความถูกต้อง แล้วจำแนกเป็นประเด็นตามกรอบแนวคิดการวิจัย และนำเสนอในรูปแบบพรรณนาวิเคราะห์ (Description Analysis) โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และสถิติร้อยละ (Percentage) เพื่อหาข้อเสนอแนะเพื่อบทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามตอบบทบาทในการส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามตอบบทบาทในการส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 152 คน จำแนกประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา 11 ปีขึ้นไป มีจำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 38.82 รองลงมา มีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา ระหว่าง 1-5 ปี มีจำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 31.58 และมีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา ระหว่าง 6-10 ปี มีจำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 29.60 ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาตอบบทบาทในการส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1

ระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาตอบบทบาทในการส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.28$, S.D.= 0.55) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านการพัฒนาบุคลากร ($\bar{X}=4.32$, S.D.= 0.54) รองลงมาคือ ด้านการวัดผล กำกับ ติดตาม และประเมินผล ($\bar{X}=4.29$, S.D.= 0.59) ด้านการนิเทศภายใน นิเทศการศึกษา ($\bar{X}=4.27$, S.D.= 0.52) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการจัดการสื่อและแหล่งเรียนรู้ ($\bar{X}=4.23$, S.D.= 0.51)

3. ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาตอบบทบาทในการส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา

ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาตอบบทบาทในการส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการวัดผล กำกับ ติดตาม และประเมินผล ด้านการนิเทศภายใน นิเทศการศึกษา และด้านการจัดการสื่อและแหล่งเรียนรู้ ผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดเห็น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และด้านการพัฒนาบุคลากร ไม่แตกต่างกัน เมื่อทดสอบความแตกต่างโดยภาพรวมเป็นรายคู่โดยวิธีการของ Schaeffer พบว่า

ผู้บริหารสถานศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ที่มีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทในการส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 1 คู่ ได้แก่ ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา 1-5 ปี มีความคิดเห็นต่อบทบาทในการส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษา แตกต่างกับผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา 11ปีขึ้นไป

4. ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะสำหรับบทบาทในการส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1

3.1 ด้านการวัดผล กำกับ ติดตาม และประเมินผล พบว่า ควรส่งเสริมให้คณะครูเน้นการบูรณาการความรู้ ความสามารถ การมีส่วนร่วมหลายๆด้าน ทักษะการคิดขั้นสูง การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ประเมินตนเองเพื่อให้ทราบจุดอ่อนจุดแข็งของตนเองควรมีเกณฑ์การประเมินอย่างชัดเจนและต้องเน้นประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงมากกว่างานเอกสารทั่วไป

3.2 ด้านการนิเทศภายใน นิเทศการศึกษา พบว่า ควรวางแผนการนิเทศการศึกษาหรือนิเทศการนั้น สามารถดำเนินการได้หลายวิธี เช่น ใช้การนิเทศที่เน้นมีมนุษยสัมพันธ์เป็นหลัก ซึ่งก็คือให้ความสำคัญกับมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อกันเป็นอันดับแรก วิธีนิเทศที่เน้นทรัพยากรมนุษย์จะให้ความสำคัญต่อศักยภาพความสามารถของมนุษย์และผลของการปฏิบัติงานต้องมา ก่อนแต่ขณะเดียวกันยังคงเน้นความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันน้อย การนิเทศทางวิทยาศาสตร์จะมุ่งเน้นการดำเนินการ ตามแบบแผนมีการติดตามดูแลการปฏิบัติให้การช่วยเหลือให้ทำตามแผนที่ถูกต้อง ในส่วนของการนิเทศแบบ หลากหลายวิธีการจะให้ความสำคัญกับผู้รับการนิเทศให้มีโอกาสเลือกวิธีนิเทศที่ตนเองพอใจและเป็นความ ร่วมมือกันปฏิบัติมากกว่าการติดตามควบคุมดูแล

3.3 ด้านการพัฒนาบุคลากร พบว่า สถานศึกษาที่จะสามารถบันดลให้การปฏิรูปการเรียนรู้ในโรงเรียนเกิดขึ้นได้สำเร็จอย่างสมบูรณ์ ครอบคลุมในกระบวนการต่างๆ ควรส่งเสริมให้ครูเผยแพร่งานวิชาการจัดทำงบประมาณ ทรัพยากรบุคคล สื่อและอุปกรณ์ การเรียนการสอนที่สนับสนุนการปฏิบัติงานของครูอย่างเต็มที่

3.4 ด้านการจัดการสื่อและแหล่งเรียนรู้ พบว่า ผู้บริหารต้องมีความรู้มีประสบการณ์ในการใช้และผลิต สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศใหม่ๆ เพื่อให้การจัดการเรียนรู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพช่วยให้บรรยากาศการเรียนรู้ น่าสนใจ และสามารถเน้นการลงมือปฏิบัติและนำเสนอผลงานอย่างต่อเนื่อง และมีความพร้อมของเครือข่ายอินเทอร์เน็ต และอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ในโรงเรียนตลอดจนสภาพแวดล้อม และสถานที่ ห้องปฏิบัติการ เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ กระตุ้นการคิด

วิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ และคิด แก้ปัญหาในการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ในชั้นเรียน จะช่วยการเรียนรู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

อภิปรายผลการวิจัย

1. ระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาต่อบทบาทในการส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการพัฒนาบุคลากร ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่กำหนดภารกิจ ทิศทาง การพัฒนาสถานศึกษาอย่างชัดเจนและเป็นระบบ การพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา ให้เป็นผู้มีความรู้ทางวิชาการแสวงหาแนวทางใหม่ๆ พัฒนาเพื่อตนเองศึกษาหาความรู้อยู่ตลอดเวลา มีการประเมินตนเองตลอดเวลาเพื่อให้เป็นผู้นำด้านวิชาการมีการติดตามข้อมูลข่าวสาร และยอมรับการเปลี่ยนแปลงสิ่งใหม่ๆ ส่งเสริมการวัดผลและประเมินผล การนิเทศภายใน นิเทศการศึกษาและการจัดการสื่อแหล่งเรียนรู้ พัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีมาตรฐาน ส่งเสริมการจัดทำมาตรฐานการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาและชุมชน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ตลอดเวลา ให้โรงเรียนเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ พัฒนางานนิเทศการศึกษาเนื่องจากเป็นงานสำคัญในการส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียน ผู้บริหารต้องศึกษาทำความเข้าใจในกระบวนการนิเทศ เพื่อนำมาใช้ในการบริหารจัดการ พัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ สู่การนำไปปฏิบัติให้เกิดผลกับผู้เรียนเกิดประสิทธิภาพกับผู้เรียนสูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปิยะวรรณ สายเพชร (2557) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของครูในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการเรียนการสอนของครูในโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี ผลการศึกษาพบว่า 1) บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการเรียนการสอนของครูในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาต่อบทบาทในการส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา พบว่า แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญ .05 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ระดับบทบาทในการส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการวัดผล กำกับ ติดตาม และประเมินผล ด้านการนิเทศ

ภายใน นิเทศการศึกษา และด้านการจัดการสื่อและแหล่งเรียนรู้ ผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และด้านการพัฒนาบุคลากรไม่แตกต่างกัน และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยรวม พบว่าผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา 1-5 ปี มีความคิดเห็นต่อบทบาทในการส่งเสริมการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาสูงกว่าผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา 11 ปีขึ้นไป แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา 1-5 ปี ถือเป็นผู้บริหารรุ่นใหม่ที่มีความกระตือรือร้นมีความรู้ความสามารถในด้านเทคโนโลยีมีความพร้อมในการพัฒนาความรู้ความสามารถประกอบกับอยู่ในช่วงที่จะต้องมีการประเมินสัมฤทธิ์ผลการปฏิบัติงานในหน้าที่ แตกต่างจากผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา 11 ปีขึ้นไป ซึ่งเป็นผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา 11 ปีขึ้นไป อาจมองว่าการใช้เทคโนโลยีเป็นอุปสรรคต่อการบริหารสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิยะวรรณ สายเพชร (2557) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของครูในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการเรียนการสอนของครูในโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี ผลการศึกษาพบว่า 1) บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการเรียนการสอนของครูในโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี โดยรวมอยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการยกย่องเชิดชูครูผู้มีผลงานดีเด่น ด้านการปฏิบัติหน้าที่ด้านการเรียนการสอนของครู ด้านการพัฒนาคุณภาพของครูผู้สอนและด้านการส่งเสริมให้ครูมีความก้าวหน้าในวิชาชีพ 2) ครูโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี ที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการเรียนการสอนของครูในโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) ครูโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรีที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการเรียนการสอนของครูในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

- 1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาต้องกำหนดการวัดผลและประเมินผลที่ชัดเจน
- 1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญงานนิเทศการศึกษา มีการจัดทำแผนการนิเทศและระบบนิเทศการศึกษาอย่างเป็นระบบ
- 1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาควรเข้าใจในการพัฒนาบุคลากร พัฒนาครูผู้สอนให้เป็นครูยุคใหม่ ก้าวทันเทคโนโลยี
- 1.4 ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมด้านการจัดการสื่อและแหล่งเรียนรู้ ส่งเสริมให้ครูผลิตสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศใหม่ๆ

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

- 2.1 ควรศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อบาทในการส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษา
- 2.2 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับบาทในการส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดหรือหน่วยงานระดับอื่นๆ
- 2.3 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการสร้างแบบวัดและประเมินบาทในการส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อให้ผู้บริหารใช้เป็นเครื่องมือในการตรวจสอบตนเองและพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาต่อไป ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการสร้างแบบวัดและประเมินภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม ของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อให้ผู้บริหารใช้เป็นเครื่องมือในการตรวจสอบตนเองและพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553. กรุงเทพฯ : รุ่งเรืองสาส์น.
- กฤษณรงค์ สุภาพ. (2559). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- เฉลิมพร วนาสนดิสุข. (2555). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนอำเภอนางรอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 3. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์).

- นภาพร ต้มปาน. (2560). การส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาตามทัศนะของผู้บริหาร หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้และครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4. (วิทยานิพนธ์หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต).
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ปิยะวรรณ สายเพชร. (2557). บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของครูในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยปทุมธานี).
- พินิจ มีคำทอง และโกวิท แสนพงษ์. (2562). เทคนิคการวิเคราะห์สภาพการพัฒนาเพื่อการวางแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, 9(3), 111-120.
- พันธุ์ทิพา ลาคำ. (2555). การพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนภาษาอังกฤษตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี).
- รติมา บุญเรือง. (2556). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่. (วิทยานิพนธ์หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).
- รัตติยา สิทธิดี. (2556). ความคาดหวังของบุคลากรต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนสารภีพิทยาคม จังหวัดเชียงใหม่. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).
- วิจารณ์ พานิช. (2555). วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ : มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์.
- สุริพร แก้วโพธิ์. (2561). บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดนครนายก. (ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี ราชมนคลธบุรี).
- อุไรลักษณ์ วิบูลย์ธนาศ. (2555). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 7. (ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์).
- Krejcie & Morgan. (1970). *Determining Sample Size for Research Activities*. Educational and Psychological Measurement. 30(3), 607-610.